

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE
ÎN EDUCAȚIE**

**CONCURSUL NAȚIONAL
DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/
CATEDRELOR VACANTE/ REZERVATE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ,
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ
PENTRU COPII, INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE –
EDUCAȚIE TIMPURIE și CURRICULUMUL PENTRU
EDUCAȚIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI,
METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR
INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA
MAGHIARĂ MATERNĂ și METODICA DESFĂȘURĂRII
ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

**EDUCATOR-PUERICULTOR
(ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ)**

1. NOTA DE PREZENTARE

Cea mai rapidă perioadă de dezvoltare a creierului are loc în primii doi ani de viață, determinând în mod semnificativ structurile intelectuale, emoționale, fizice-imunologice și funcțiile sociale. (Judith L. Evans, Robert G. Myers, Ellen M Ilfeld).

Educatorul-puericultor este persoana calificată pentru nivelul de educație antepreșcolară (0-3 ani), derulată în cadre instituționale, cum ar fi creșele, grădinițele, cluburile, centrele de zi sau centrele de recreere și joacă. Activitate desfășurată de educatorul-puericultor este deosebit de complexă, îmbinând atât roluri specifice profesiei didactice, cât și roluri de îngrijire și de nutriție, ținând cont de necesitatea unei abordări unitare a dezvoltării copilului mic. De altfel, documentul în cuprinsul căruia este detaliat cadru de referință comun pentru toate serviciile de dezvoltare timpurie a copilului (sănătate, protecția copilului și educație), în vederea abordării copilului din aceeași perspectivă integrată, este reprezentat de *Reperelor fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului* (RFIDT).

Educatorul-puericultor are ca beneficiar copilul mic, de la naștere la 3 ani, în proiectarea și desfășurarea activităților cu acesta trebuind să țină cont de particularitățile dezvoltării psihologice și de vârstă ale copiilor, dar și de resursele materiale și umane avute la dispoziție și de idealul de dezvoltare a societății românești, în context european.

Prezenta programă se adresează candidaților care se prezintă la *Concursul pentru ocupare a posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar*, la specializarea Educator-puericultor, în limba maghiară maternă. Programă este elaborată în așa fel încât candidații să demonstreze competențele necesare activității didactice din perspectiva curriculumului specific și a proiectării unui demers didactic calitativ, răspunzând, în același timp, și cerințelor profilului absolventului de învățământ vocațional, care urmează să fie încadrat pe un post didactic, specialitatea educator-puericultor. Acest profil presupune cunoașterea conținuturilor fundamentale de limbă și literatură română, a noilor tendințe în evoluția educației timpurii, atât din punct de vedere al pedagogiei, cât și al curriculumului pentru educația timpurie a copiilor sub 3 ani, dar și aplicarea noilor direcții ale metodicii desfășurării activităților instructiv-educative în creșă. De asemenea, presupune probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților instructiv-educative, demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

Structura prezentei programe este următoarea:

1. Nota de prezentare;
2. Competențele cadrului didactic de specialitate
3. Tematica pentru Limba și literatura maghiară maternă;
4. Tematica pentru Limba și literatura română și universală pentru copii;
5. Tematica pentru Introducere în pedagogie – educație timpurie și Curriculumul pentru educația timpurie a copiilor sub 3 ani;
6. Tematica pentru Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în limba maghiară maternă;
7. Tematica pentru Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în limba română.

2. COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

Competențele educatorului-puericultor, vizate prin *Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar* la această specializare, sunt competențe pe care educatorul-puericultor trebuie să și le dezvolte pe tot parcursul activității profesionale și să le dovedească pe parcursul desfășurării activităților instructiv-educative în creșă. Complexitatea activității educatorului-puericultor conduce la împărțirea competențelor

acestui pe mai multe paliere, care vizează fiecare aspect în parte. Astfel, prezenta programă urmărește evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor educatorului-puericultor printre care se numără cele de comunicare și de relaționare, a celor metodologice, de evaluare și de autoevaluare a activității didactice, a celor psiho-sociale, tehnice și tehnologice, precum și a competențelor de management al carierei.

Așadar, competențele educatorului-puericultor, evaluate în cadrul *Concursului național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar*, sunt:

- utilizarea conceptelor și a teoriilor moderne în domeniu, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale copilului mic;
- aplicarea cunoștințelor de didactică, de psihologie și pedagogie, specifice educației timpurii, în proiectarea și desfășurarea activității instructiv-educative în creșă;
- proiectarea conținuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei și cu specificul grupei la care își desfășoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spațio-temporali, în vederea eficientizării activității instructiv-educative în creșă, care să pună accent pe libertatea și creativitatea copilului;
- aplicarea unor metode și mijloace eficiente de lucru cu copiii, în vederea stimulării și facilitării procesului de socializare a acestora;
- alegerea unor metode și tehnici didactice moderne și cât mai variate, interactive, care să sporească implicarea copilului mic în activitate;
- valorizarea, din punct de vedere educativ, a experiențelor copiilor mici și a intervențiilor acestora;
- centrare pe formarea personalității copilului mic, în ansamblu, prin individualizarea conținuturilor și a metodelor educative;
- manifestarea unei atitudini empatică și de sprijin/suport față de nevoile individuale, generale și de moment ale antepreșcolarilor;
- proiectarea eficientă a formelor de evaluare și adaptarea conținuturilor de predare în funcție de rezultatele evaluării;
- selectarea strategiilor adecvate de evaluare individuală/de grup;
- utilizarea autoevaluării pentru îmbunătățirea procesului didactic;
- realizarea unor proiecte de parteneriat grădiniță-familie-comunitate pe probleme educative (educație nonformală/ informală);
- operarea cu metode și tehnici eficiente de cunoaștere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toți partenerii.

SAJÁTOS SZAKMAI KOMPETENCIÁK:

- a szaktudományos (szaktárgyi, módszertani) fogalmak ismeretét bizonyító értekező szöveg alkotása;
- a kisgyermekkor pedagógiai szakirodalomban való tájékozottságot és kisdédóvói kompetenciát bizonyító értekező szöveg/esszé megalkotása;
- lírai és epikai gyermekirodalmi alkotások megértése;
- az irodalmi formák és kódok jelentésteremtő szerepének felismerése;
- a nyelv működésének ismerete, nyelvi problémaészlelés;
- a nyelvi és irodalmi ismeretek didaktikai kontextusba ágyazott alkalmazása;
- a nyelvi-kommunikációs fejlődést, az olvasás és írás alapozását segítő tevékenységek tervezése;
- az érvényes koragyermekkor curriculum (alaptanterv) ismerete.

3. TEMATICA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, GYERMEKIRODALOM

A. Magyar nyelv

1. Hangtani és jelentéstani ismeretek: A szójelentés. Hangalak és jelentés viszonya (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak). Magánhangzók, mássalhangzók, magánhangzótörvények, mássalhangzótörvények. A szótag, szótagolás és elválasztás
2. A magyar helyesírás alapelvei
3. Szóalaktani ismeretek: A szótó és toldalékok. A toldalékok fajtái és funkciójuk
4. Szófajtan ismeretek: Alapszófajok, viszonzások és mondatok
5. Mondattani ismeretek: Az egyszerű mondat. A mondatok kommunikációs funkciója (információközlő, érzelmkifejező, felszólító, kérdő mondatok)
6. Szövegértés. Szóbeli és írott szövegek megértése. A szövegértés mint az információszerezés alapja. Különböző típusú szövegek - a közlés általános modellje - az üzenet megértését gátló tényezők - információforrások; az önálló ismeretszerzés, tájékozódás technikái. Szövegszerűség követelményei - a szövegkohéziót biztosító tényezők: nyelvtani és jelentésbeli kapcsolóelemek.
7. Szövegtani ismeretek: A szöveg jellemzői. Szövegtípusok (ismeretközlő szövegek, irodalmi szövegek, publicisztikai szövegek, funkcionális szövegek)

B. Magyar irodalom és gyermekirodalom

1. Irodalomelméleti alapfogalmak adekvát alkalmazása

- A gyermekirodalom lírai műfajai. Lírai én, a vers témája, hangneme, vershelyzet, a vers szerkezete, az irodalmi kódok és formák szövegszerveződésben betöltött szerepe (műfajok, verstani alapismeretek, hasonlat, szóképek, retorikai alakzatok).
- A gyermekirodalom epikai műfajai. Narrációs eljárások: történetalakítás, tér- és időszerkezet, időkezelés, cselekményvezetés, hősteremtés, elbeszélő, elbeszélői és szereplői szövegek (párbeszéd, monológ, leírás, elbeszélés).

2. A gyermekirodalom műfajai

- a) Lírai műfajok. A gyermekvers jellemzői és típusai.
 - **A népi gyermekvers változatai:** mondókák, játékkersek, köszöntők, altatók, bölcsődalok, dajkarímek, kézfjátékok, kiszámolók.
 - **A műköltészeti gyermeklíra:** Áprily Lajos: *Tavaszkodik*, Gazdag Erzs: *Mesebolt*, József Attila: *Altató*, Kányádi Sándor: *Jön az ősz*, Kovács András Ferenc: *Manóka*, Lackfi János: *Kakaós csiga*, László Noémi: *Kérdegető*, Nemes Nagy Ágnes: *Futóbab*, Petőfi Sándor: *Arany Lacinak*, Szabó Lőrinc: *Kicsi vagyok én*, Szabó T. Anna: *Gyorsvona*, Szilágyi Domokos: *Pimpimpáré*, Varró Dániel: *Mászogató*, Weöres Sándor: *Paripám csodaszép pejkő*, Zelk Zoltán: *Télapó és a hóember*.
- b) Epikus műfajok:
 - **A népmese:** *A csillagszemű juhász*, *Az okos lány*.
 - **A népmonda:** *Maros és Olt*.
 - Benedek Elek és Arany László gyűjtései (*A kis gömböc*, *Farkas-barkas*).
 - **A műköltészeti mese:** Döbrentey Ildikó: *A csigacsalád meséje*, Hervay Gizella: *Spenótos mese*, Kányádi Sándor: *Dióbél királykisasszony*, Máté Angi: *Volt egyszer egy kemence*.
 - **A gyermek- és meseregény:** Berg Judit: *Hisztimesék*, Csukás István: *Süsü, a sárkány*, Fekete István: *Vuk*, Fodor Sándor: *Csipike*, Lázár Ervin: *A négyszögletű kerek erdő*.

Megjegyzés*: A zárójelbe tett nevek csak a példa kedvéért soroltattak fel. A műfajhoz tartozó bármely szerző akármelyik műve, vagy művének részlete szerepelhet a tételek között.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ

SZAKIRODALOM

(Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikusan is elérhető).

- Adamikné Jászó Anna: *A magyar nyelv könyve*. Trezor Kiadó, Budapest, 1991.
- Bálint Péter-Bódis Zoltán (szerk.): *Változatok a gyermeklírara*. Didakt Kiadó, Debrecen, 2006.
- Bajzáth Mária: *Járom az új váramat, népmesék óvodásoknak 2*. Kolibri Kiadó, Budapest, 2014.
- Bajzáth Mária: *Itt vagyok ragyogok, népmesék 0-4 évig*. Kolibri Kiadó, Budapest, 2014.
- Bajzáth Mária: *Mesefoglalkozások gyűjteménye 1*. Kolibri Kiadó, Budapest, 2015.
- Balázs Imre József: *Kobak könyve, avagy fordított-e a fordított világ?* 18. sz. Helikon Kiadó, Budapest, 1999.
- Bálint Péter-Bódis Zoltán (szerk.): *Változatok a gyermeklírara*. Didakt Kiadó Debrecen, 2006.
- Bognár Tas: *A magyar gyermekvers*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001.
- Bognár Tas: *Gyermekpróza. Világ- és magyar irodalom*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004.
- Dankó Erviné: *Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában*. Okker Kiadó, Budapest, 2005.
- Eöry Katalin, Mikus Edit, Tóth Mária (szerk.): *Fogd a kezét! Add tovább! Hagyományaink és nyelvi örökségünk óvónőknek*. Kiadó Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt, Budapest, 2012.
- Fóris-Ferenczi Rita (szerk.): *Együtt olvasni jó!*. Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2015.
- Gósy Mária: *Gyermekkori beszédészlelési és beszédmegértési zavarok*. Nikol GMK. Kiadó, Budapest, 1996.
- Hegedűs Imre János: *Benedek Elek. Monográfia*. Pallas-Akadémia Kiadó, Csíkszereda, 2006.
- Huszár Judit: *A korai anyanyelv-elsajátítás elősegítése intézményes keretek között*. Szakdolgozat. ELTE PPK, 2018.
- Keszler Borbála (szerk.): *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Komáromi Gabriella: *Gyermekirodalom*. Helikon Kiadó, Budapest, 2001.
- Labáth Ferencné: *Az anyanyelvi nevelés alapjai*. Educatio Kft., Budapest, 2009.
- Lovász Andrea: *Felnőtt gyermekirodalom*. Tanulmányok, kritikák és majdnem lexikon. Cerkabella Könyvkiadó, Szentendre, 2015.
- Sugárné Kádár Júlia: *A hangos kommunikáció fejlődése és szerepe a korai szocializációban*. Scientia Humna Kiadó, Budapest, 2001.
- Makkai Kinga: *Útleve Meseországba*. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2019.
- Neuberger Tilda: *A spontán beszéd sajátosságai gyermekkorban*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014.
- Nyitrai Ágnes: *A mese, a vers és a képeskönyv szerepe a bölcsődés gyermekek életében és fejlődésében*. Bölcsészdoktori értekezés. Szeged, 1995.
- Szántó Bíborka: *Kánonok a magyar gyermekirodalomban*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2020.
- Trencsényi László: *Gyermekirodalom A-tól Z-ig*. Fapadoskönyv.hu, 2013.
- Végh Balázs Béla: *A gyermekirodalom változatai*. Korunk Komp-Press, Komárom, 2007.
- Végh Balázs Béla: *Kalandozások a gyermekirodalomban*. Savaria University Press, Szombathely, 2011.
- *Hét aranyalma: *Módszertani gyűjtemény óvodapedagógusoknak*. Kiadja a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Budapest, 2012.
- *Az érvényben lévő tantervek és tankönyvek.

4. TEMATICA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. LIMBA ROMÂNĂ

- **Fonetică și vocabular**

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
- Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Omografe, omofone. Accentul.
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe diminutive și augmentative.
- Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi).
- Paronimele frecvente. Pleonasmul.

- **Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)**

- Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe. Verbul în propoziție.
- Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
- Exprimarea însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
- Pronumele în propoziție.
- Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii.
- Adverbul în propoziție.
- Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură.

- **Propoziția**

- Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjuncția și prepoziția).
- Propoziția principală/prepoziția secundară.

- **Fraza**

- Propoziția regentă/elementul regent.

B. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare accesibile copiilor mici/antepreșcolarilor.

- **Creația populară**

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători).
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori.
- Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic și merele de aur*.

- **Creația cultă**

- a. **Genul liric**

- Poeziile copilăriei (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*).
- Poezia despre natură și viețuitoare (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).

- b. **Genul epic**

- **în versuri:**

- fabula (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*);
 - balada (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*).

- **în proză:**

- schița (I.L. Caragiale, *D-I Goe, Vizită*);
 - povestirea (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*);
 - legenda (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*);
 - basmul cult (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Răpușca cea urâtă*).

Notă: Componenta *Limba și literatura română și universală pentru copii* din structura probei de concurs va fi dimensionată pe două module:

- aplicarea elementelor de limbă română pe un text la prima vedere, care poate fi selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și din cea a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat sau un eseu argumentativ, pe baza unui text aparținând scriitorilor prevăzuți în prezenta programă de concurs.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Bibliografie orientativă - Limba română

- *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.
- Gheorghe, M., *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2009.
- Golopenția S., *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală), București, 2017.
- Pană-Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2019.
- <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
- <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>
- www.subiecte.edu.ro

Bibliografie orientativă - Literatura română

- Balazs, L., *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca, 2003.
- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003.
- Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași, 1997.
- Norel, M., *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>), 2012.
- *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md).
- *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare).
- www.enciclopediavirtuala.ro
- <http://ro.literaryframework.eu/>
- www.romanianvoice.com/poezii/
- www.cartiaudio.eu
- www.biblior.net
- www.subiecte.edu.ro

5. TEMATICA PENTRU INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE – EDUCAȚIE TIMPURIE ȘI CURRICULUMUL PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI

- **Educație, inovație și reformă**
 - Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații
 - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții
 - Alternative educaționale în educația timpurie
 - Tranziția copilului mic din familie la creșă și/sau grădiniță

- **Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității umane – interacțiuni și dominante**
 - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate
 - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității
 - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității
 - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii
 - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*)
- **Proiectarea didactică în învățământul antepreșcolar**
 - Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice
 - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul didactic
- **Joc și învățare în educația timpurie**
 - Joc și învățare – delimitări conceptuale
 - Jocul ca activitate fundamentală a copilului: evoluția comportamentului de joc la copilul de 0-3 ani - rolul educator-puericultorului în activitățile ludice; cerințe generale privind organizarea spațiului fizic pentru educația și dezvoltarea copilului de la naștere la 3 ani
 - Tipuri de jocuri specifice vârstei timpurii: jocuri de manipulare, jocuri imitative, jocuri senzoriale, jocuri de construcții, jocuri-mimă, jocuri muzicale, jocuri de rol
 - Jucăria și rolul ei psihopedagogic: semnificația jucăriei pentru copil, rolul jucăriei în dezvoltarea psihică a copilului
 - Jocul ca mijloc de explorare și experimentare
 - Aspecte psihopedagogice ale învățării de la 0-3 ani
 - Relația dezvoltare-învățare: teorii ale învățării (J. Piaget, L.S. Vîgotski, Maria Montessori etc.) și tipuri de învățare
 - Învățarea centrată pe copil
 - Direcții ale diferențierii intervențiilor educaționale/experiențelor de învățare: diferențierea din perspectiva educatorului: adaptarea modalităților de comunicare, a sarcinilor, a mediului fizic și psihologic, diferențierea experiențelor de învățare și dezvoltare din perspectiva copilului, specificul diferențierii intervențiilor de îngrijire și educație la copiii mici
 - Fișa de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în grădiniță
- **Managementul grupurilor de copii**
 - Dinamica relațiilor în grupul de copii (relația copil – copil, relația copil – educator-puericultor)
 - Relația unitate de învățământ – familie. Aspecte specifice ale comunicării cu părinții (contexte de comunicare, modalități de comunicare, etape, atribuții, drepturi)
 - Rolul cadrului didactic în proiectarea, monitorizarea și evaluarea activităților ludice și de învățare: includerea activităților ludice alese în programul grupei, pregătirea activităților ludice și de învățare, modalități de evaluare și monitorizare a activităților
 - Colaborarea cu părinții, colegii, cu alte categorii profesionale și comunitatea
- **Copiii cu cerințe educative speciale (CES) în creșă**
 - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie
 - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin

Notă: Pentru componenta *Introducere în pedagogie – educație timpurie și curriculumul pentru educația timpurie a copiilor sub 3 ani*, din structura probei de concurs, se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

6. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ

A KISGYERMEKKORI ANYANYELVI NEVELÉS MÓDSZERTANI KÉRDÉSEI

a) A bölcsődés korosztályú gyermekek nyelvi kommunikációs fejlődése

- A nyelvi-kommunikációs fejlődés, valamint az olvasás és írás alapozása terület fejlődési dimenziói és viselkedésmutatói a koragyermekkorai nevelés curriculumában.
- A gyermeknyelv fejlődésének szakaszai. A bölcsődés korú gyermek beszédfejlődési folyamatának főbb sajátosságai.
- A kisgyermekkorai anyanyelvi nevelés összetevői.
- A gyermeknyelv hangtani sajátosságai. A gyermeknyelv szóalkotási jellemzői. A kisgyermekek mondat- és szövegalkotása.
- A beszédészlelés és beszédértés fejlődésének támogatása. A ritmusészlelés, a szeriális észlelés, a beszédhang-megkülönböztetési képesség (beszédészlelés); a szóértés, mondatértés, hallott-szövegértési képesség (beszédértés) fejlődésének támogatása.
- Beszédértési és kommunikációs képességek fejlesztése. Hallásfejlesztés, fonémahallás, mondatfonetikai eszközök használata. Szókincsgyarapítás. Mondat- és szövegalkotást fejlesztő anyanyelvi játékok.
- Kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok, nyelvi játékok, beszédművelési gyakorlatok. A szóbeli szövegalkotási képesség fejlődését támogató tevékenységek: képolvasás, beszélgetés, nyelvi játékokra épülő tevékenységek.
- Az anyanyelvi tapasztalatszerzés képességének, a nyelvi megformálásra való érzékenységnak a fejlesztése: fonológiai, szóra vonatkozó, szintaktikai, pragmatikai tudatosság fejlesztése.
- Az óvoda előtti szint *Kommunikációs-kreatív tevékenységek* megvalósulási módozatai: mesélés, memorizálás, könyvvel történő tevékenységek, képolvasás, szójátékok, beszédgyakorlatok, anyanyelvi fejlesztő játékok (a.) *légző- és hangadó gyakorlatok*, b.) *beszédszerveket ügyesítő játékok: játékos nyelvtorna, játékos ajaktorna*, c.) *A mondat és szövegfonetikai eszközök gyakorlása*, d.) *Nem verbális kommunikációs játékok*.
- Az irodalmi nevelés a kisgyermek életében. A gyermek és irodalom kapcsolata. Az életkori sajátosságoknak megfelelő irodalmi alkotások kiválasztása
- Az óvodáskor előtti ölbéli játékok, könyvélmények. A könyvek szerepe a kisgyermek életében. A gyermekmondókák és a mesék
- Az anyanyelvi fejlesztés célja és módszerei
- A mesehallgatás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei, a tevékenység didaktikai mozzanatai
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő versek/hallgatás/tanítás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei, a tevékenység didaktikai mozzanatai

b) Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés módszerei

- Hagyományos módszerek: bemutatás, beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, gyakorlás és ismétlés
- Korszerű módszerek. Reformpedagógiai és alternatív módszerek
- Az anyanyelvi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek: mesealkotás (mesemondás), drámajáték és dramatizálás, bábjáték
- Az anyanyelvi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek, eljárások, eszközök (pl. *mesekötény, bábjáték, mesélő szoknya, mesepárna, mesebőrönd stb.*)
- A képekhez kapcsolódó anyanyelvi nevelési módszerek (leporéllók, képeskönyvek képeinek nézegetése, a képolvasás)
- A játék, mint a nyelvi-kommunikációs fejlesztés sokszínű lehetősége

c) A koragyermekkori oktató-nevelői folyamat tervezése

A koragyermekkori nevelés curriculumának szerkezeti elemei: fejlődési területek, fejlődési dimenziók és viselkedésmutatók.

- A koragyermekkori nevelés curriculumának alkalmazásának módszertana
- Az egyéni tervezés formái: éves terv, heti tematikus terv, napi: integrált, tevékenységi terv, komplex vagy önálló tevékenységi terv
- A tantervben szereplő tanulási tevékenységfajták/-típusok: óvoda előtti szinten – Tematikus tevékenységek, Rutinok (szokások) és áthajlások, Szabadon választható játékok és tevékenységek
- Az irodalmi tevékenység helye és célja a koragyermekkori nevelésben
- Az interdiszciplinaritás és integrált nevelés elve az anyanyelvi nevelésben
- Integrált/Komplex tevékenységek tervezése és szervezése
- Tartalom és módszer összefüggése. A módszerválasztást meghatározó tényezők
- Szervezési módok és munkaformák a kommunikációs képességek fejlesztésében. A frontális munka, az egyéni, páros és csoportmunka
- Motiválás. A kognitív önszabályozó stratégia. Differenciálás és individualizálás
- Az értékelés funkciói és folyamata az anyanyelvoktatásban. Diagnosztikus, formatív, fejlesztő és szummatív értékelés. Értékelési stratégiák, eljárások és módszerek

**BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII
ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA MAGHIARĂ
MATERNĂ**

AJÁNLOTT SZAKIRODALOM

- ***Curriculum pentru educație timpurie. Ministerul Educației și Cercetării. Anexa la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019
- ***Curriculumul pentru învățământul preșcolar*. Ordin privind aprobarea traducerii din limba română în limba maghiară a Curriculumului pentru educație timpurie nr. 5596/16.12.2019 (traducere conf. OM nr. 4694/2022); A koragyermekkori nevelés curriculumának, 2019
- B. Méhes Vera: *Az óvónő és az óvodai játék*. Móra Könyvkiadó, 2018.
- Balázsne Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna: *Szabadon, játékosan, örömmel. A komplex foglalkoztatás kézikönyve*. Szort BT Kiadó, Budapest, 1998.
- Barabási Tünde: *Óvodába lépéstől iskolakezdésig*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2011.
- Barabási Tünde, Stark Gabriella: *Óvodamódszertani alapismeretek*. A 2019-es koragyermekkori nevelés curriculumával összhangban átdolgozott és aktualizált kiadás. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2020.
- Demény Piroska: *Anyanyelvi nevelés az óvodában és elemi osztályokban*. Gloria Kiadó, Kolozsvár, 2009.
- Fóris-Ferenczi Rita: *A tervezéstől az értékelésig. Tanterv – és értékelésmélet*. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2007.
- Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L.: *Educația timpurie: Ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar*. Editura Paralela 45, Pitești, 2009.
- Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O.: *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*. Editura Diamant, Pitești, 2014.
- Deákné B. Katalin: *Anyá, taníts engem! Fejlesztési lehetőségek születéstől iskolakezdésig*. Tudatos Lépés Kft. Pápa, 2010.
- Deákné B. Katalin: *Anyá, taníts engem! 1. - Fejlesztési lehetőségek és játékok születéstől 3 éves korig*. Tudatos Lépés Kft. Pápa, 2019.
- Demény Piroska, Barabási Tünde, Stark Gabriella: *A projektmódszer óvodai alkalmazása - Gyakorlatközelben*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2012.

- Hortobágyi Katalin: *Projekt kézikönyv*. Iskolafejlesztési Alapítvány, 2002.
- Kádár Annamária–Bodoni Ágnes: *Az óvodás és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben*. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010.
- Körmöci Katalin: *Projekt módszer az óvodában*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004.
- Kósáné Ormai Vera: *A mi óvodánk. Nevelépszichológiai módszerek az óvodában*. Okker Kiadó, Budapest, 2001.
- Kovács György-Bakosi Éva: *Játék az óvodában*. Didakt Kiadó, Debrecen, 2005.
- Prazsák Gergő Csepeli György: *Örök visszatérés? - Társadalom az információs korban - Társadalom az információs korban*. József Műhely Kiadó, Budapest, 2010.
- Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitulescu, V.: *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum* Arves, Craiova, 2009.
- Stark Gabriella: *Tantervelméleti alapismeretek. Az óvodai és elemi oktatás tantervéről pedagógus jelölteknek*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2018.
- Zilahi Józsefné: *Óvodai nevelés játékkal, mesével*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.
- A kisgyermekkor nevelés módszertana: Nyugat-magyarországi Egyetem Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ Kiadó, Szombathely, 2015.
- ****A születéstől 7 éves korig történő korai fejlesztés viszonyítási alapja (Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, OMECTS nr. 3851/17.05.2010)*
- ****Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie*
- ****Gyerekek - Módszertani ajánlások a gyerekekkel végzett munkához a Biztos Kezdet program munkatársai számára - Módszertani kézikönyv I. kötet*
- ****Játék az első életévben*
- ****Módszertani levél: Az óvodai értékelésről. Scrisoare metodică: Despre evaluarea în învățământul preșcolar*. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, 2007.
- ****Módszertani levél: Az oktatási tér megszervezésétől a minőségi oktatásig*. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, 2004.
- ****Módszertani levél: Koragyermekkor nevelés mint szükséglet (Educația timpurie - o necesitate - Evoluții în plan sistematic și curricular)* Ministerul Educației Naționale, 2019.

7. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

- **Curriculum pentru educația timpurie**
 - activități ludice și de învățare pentru copiii sub 3 ani (rutine și tranziții, activități tematice, jocuri și activități liber-alese)
- **Proiectarea didactică – elaborarea documentelor de proiectare didactică**
 - planificare calendaristică săptămânală, proiect de activitate didactică (temă, scop, obiective, evenimente didactice)
- **Organizarea și amenajarea spațiului educațional și rolul centrelor de interes/ariilor de stimulare:**
 - ambianța psiho-relațională
 - modalități de organizare a grupei
 - modele de aranjare spațială a grupei
 - activități ludice și de învățare cu grupa
- **Organizarea și realizarea activităților ludice și de învățare în educația timpurie**
 - jocuri și activități liber-alese
 - rutine și tranziții
 - activități tematice (activități de creație și comunicare, activități de cunoaștere, activități de muzică și mișcare, activități artistice și de îndemânare, activități în aer liber, jocul)

- activități extrașcolare
- **Evaluarea în educația timpurie**
 - funcții ale evaluării (constatativă, predictivă, diagnostică)
 - forme de evaluare (evaluare inițială, evaluare formativă/ continuă, evaluare sumativă/ cumulativă)
 - metode și instrumente de evaluare - tradiționale și moderne (analiza produselor activității, observarea sistematică, convorbirea cu scop evaluativ, portofoliul copilului, Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea copilului de la naștere la 7 ani, fișele de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în grădiniță, caietul de observații etc.)

**BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE –
EDUCAȚIE TIMPURIE ȘI CURRICULUMUL PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE A
COPILOR SUB 3 ANI ȘI PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR
INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

- Barabási Tünde: *Óvodakezdestől iskolába lépésig*. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2012.
- Barabási Tünde, Péter Lilla: *A játék és más interaktív módszerek alkalmazása az iskolaelőkészítésben*. In: Szabó Thalmeiner N. (ed): *Gyakorlatközelben: Az iskolaelőkészítés fortélyai*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2012, 77-100.
- Barabási Tünde, Stark Gabriella: *Óvodamódszertani alapismeretek*. A 2019-es koragyermekkori nevelés curriculumával összhangban átdolgozott és aktualizált kiadás. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2020.
- Birta Székely Noémi: *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2010.
- Birta Székely Noémi, Demény Piroska, Stark Gabriella: *Kezdő óvónők kézikönyve*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2018.
- Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
- Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
- Bodoni Ágnes: *Reformpedagógia. Pedagógusi kompetenciák fejlesztése reform és alternatív pedagógiai módszerek segítségével*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2012, 23-28, 46-49, 70-80.
- Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Editura Alpha MDN, UNICEF, Buzău, 2007.
- Brănișteanu, R., Chira, E., Florescu, D., Preda, V., *Ghid practic pentru Educația Timpurie Antepreșcolară*, Editura Trend, Pitești, 2023.
- Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Editura Arves, Craiova, 2009.
- Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., *Metode interactive și de grup, ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2006.
- Catalano, H., Albușescu, I., *Didactica jocului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.
- Catalano, H., Albușescu, I., (coord.), *Educația timpurie antepreșcolară. Ghidul cadrului didactic*, Didactica Publishing House, București, 2023.
- Catalano, H., Albușescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.
- Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
- Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași, 2008.

- Cole, M., Cole, S.: *Fejlődéslelektan*. Editura Osiris Kiadó, Budapest, 2004, 327-330, 334-, 344.
- Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.
- Cucos, C., *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Dumitrana, M., *Evaluarea limbajului. Probe de screening educațional*, Editura V & I Integral, București, 2009.
- Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Editura Reprograph, Craiova, 2004.
- Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, Editura V & I Integral, București, 2008.
- Falus Iván: *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Editura Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004.
- Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, Editura Trei, București, 2010.
- Fóris Ferenczi Rita: *Tervezés és értékelés. Tanterv- és értékelésmélet*. Editura Ábel Kiadó, Cluj, 2019.
- Fóris Ferenczi Rita, Birta Székely Noémi: *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2007.
- Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitive*, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Fuller, Andrew: *Nehezen kezelhető gyerekek*. Editura Scolar, Budapest, 2007.
- Hermann, Eve: *100 Montessori fejlesztő gyakorlat óvodásoknak. A világ felfedezése*. Editura Móra, Budapest, 2019.
- Hobjila Angelica: *Didactica domeniului Limbă și comunicare*. Editura Polirom, Iași, 2023.
- Hobjilă, A., *Elemente de didactică a activităților de educare a limbajului*. Editura Institutul European, Iași, 2008.
- Kádár Annamária: *Az érzelmi intelligencia fejlesztésének lehetőségei óvodás és kisiskoláskorban*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2012, 90-101.
- Kádár Annamária, Bodoni Ágnes: *Az óvodás és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2010.
- Manolescu, M., *Activitatea evaluativă între cogniție și metacogniție*, Editura Meteor Press, București, 2004.
- Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Universitară, București, 2010.
- Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, Editura V & I Integral, București, 2009.
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva: *Pszichológia pedagógusoknak*. Editura Osiris, Budapest, 2006, 224-229, 243-255.
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva: *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I - III*. Osiris Kiadó és Szolgáltató Kft., Budapest, 2017.
- Neacșu, I., *Instruire și învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.
- Norel, M., Bota, O. A., *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Asociația de Științe Cognitive din România, Cluj-Napoca, 2013.
- Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2002.
- Perlai Rezsőné: *Az óvodáskor fejlesztő játéka*. Editura Flaccus, Budapest, 2014.
- Péter Lilla: *Nevelésméleti alapkérdések*. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2008.
- Péter Lilla: *Bevezetés a pedagógiába*. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2009.
- Péter Lilla: *Tantervelméleti alapgfogalmak*. In: Ambrus Á, Péter L, Stark G. (ed): *Gyakorlatközelben. Te mit választanál? Választható tantárgyak az elemi osztályokban*. Editura Ábel, Cluj Napoca, 2013, 9-14.
- Péter Lilla: *Örömteli tanulás. Az élményközpontú tanulás tanórai lehetőségeiről*. Magszter, 2019, XVII/2, 15-29.
- Pölös Annamária, Kovács Nikolett: *Játékmozaik-készségfejlesztő játékok gyűjteménye*. Editura Mozaik, Szeged, 2011.

- Rosta Katalin: *Add a kezed! A mentális fejlődés segítése sajátos nevelési igényű gyermekeknél*. Editura Logopédia, Budapest, 2006.
- Rozsik Rozália, Ábrahám Anna: *Itt a játék! Fejlesztőjátékok tematikus szöveggyűjteménye óvodásoknak és kisiskolásoknak*. Editura Novum, Felicești, 2010.
- Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, Editura Aramis, București, 2006.
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Editura Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2007, 36-41, 98--112, 117-122, 301-316.
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Editura Saxum, Budapest, 2014.
- Vășmaș, A. E., *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, București, 2002.
- Vranceanu M. (coord.), *Educația și Dezvoltarea Timpurie a Copilului. Ghidul educatorului*, UNESCO-UNICEF. Editat cu concursul CNETIF, Chișinău, 2005.
- ****Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare).
- ****Educația – spre un pact pentru un oraș care educă* – document realizat de Biroul Educativ, Centrul Internațional „Loris Malaguzzi”, UR Ministerul Educației, al Universităților și al Cercetării, Oficiul Școlar Regional din Emilia Romagna - traducere Sânziana Sterghiu (în suportul de curs elaborat în cadrul Proiectului Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar POSDRU ID 61130).
- ****Barcelona Objectives. The development of childcare facilities for young children in Europe with a view to sustainable and inclusive growth*, European Commission, 2013.
- ****Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Editura Miniped, București, 2002/2005/2016.
- www.subiecte.edu.ro
- ****A génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés színterei*: Biztos Kezdet Kötetek I. Editura Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2011.
- ****A koragyermekkori fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások*. Biztos Kezdetek Kötetek II: Editura Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2011.
- ****A koragyermekkori fejlődés megalapozása* - Kézikönyv a Biztos Kezdet program munkatársai számára. Editura Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest, 2010.